

Grote of Sint Vituskerk Naarden

Zondag 5 juli 2026

Eerste zondag van de zomer

Voorganger: ds. Evert-Jan van Katwijk

Organist: Wybe Kooijmans

Met veel zomerse zondagen met onze eigen predikant op het rooster, is het uitdagend te kiezen voor een doorgaande lezing uit één Bijbelboek. Veel overeenkomst met de huidige tijd van religieuze vervreemding en - veroordeling, biedt daarbij de brief aan de Hebreeën.

Wel of geen brief?

Het is maar de vraag of de brief aan de Hebreeën wel een echte brief is. De gebruikelijke begroeting aan het begin ontbreekt, en inhoudelijk lijkt het boek meer een retorisch betoog (preek?) dan een brief. Toch wordt het beoogd publiek net als in de brieven van Paulus aangesproken met 'broeders en zusters' en 'geliefden', en eindigt het boek met een slotgroet. De auteur noemt zijn geschrift zelf (13:22) 'dit woord van aanmoediging' (τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως *tou lógon tēs paraklēseōs*), waardoor veel geleerden het document interpreteren als een preek van een kerkleider voor zijn gemeente, met het slot van een brief.

Aan wie?

Hoewel in het boek zelf geen geadresseerden genoemd worden, staat in de titel 'aan de Hebreeën'. Vermoedelijk werd al vroeg in de overlevering van het boek aangenomen dat de auteur vooral een publiek van Joodse christenen op het oog had. Volgens de Amsterdamse nieuwtestamenticus F.W. Grosheide wordt het woord 'Hebreeën' in het Nieuwe Testament gebruikt voor Aramees sprekende christenen in Palestina. De apostel Paulus noemt zich ook 'Hebreeër' en Paulus is een echte Jood (2 Korintiërs 11:22 en Filippenzen 3:5). Daarom concludeert Grosheide dat dit Bijbelboek gericht is op (van oorsprong) Joodse christenen. Daarnaast komen er in het boek veel Joodse gebruiken aan de orde en wordt er veel geciteerd uit het Oude Testament. Dat doet vermoeden dat de geadresseerden bekend zijn met het Oude Testament en de Septuagint. Daartegenin meent B.D. Ehrman dat de adresseerden waarschijnlijk voormalige heidenen (niet-Joden) waren. De vergissing dat de 'brief' aan de Joden zou zijn gericht (met de bedoeling om hen te overtuigen zich tot het christendom te bekeren) komt dan wellicht voort uit het feit dat de auteur een groot aantal

redenen geeft waarom het christendom beter is dan alles wat het jodendom te bieden heeft. Maar de auteur lijkt eerder zijn van (heidendom tot christendom) bekeerde lezers te willen waarschuwen om zich niet tot het jodendom te bekeren.

Datering

De Brief aan de Hebreeënen moet in ieder geval geschreven zijn na de hemelvaart van Jezus, gezien de prominente plaats van dit heilsfeit in het betoog van de auteur. De brief moet in elk geval ook gedateerd worden vóór 96 na Christus, omdat de eerste brief van Clemens aan de gemeente in Korinthe, die meestal in dat jaar gedateerd wordt, zinspeelt op de brief aan de Hebreeënen. Het debat over de datering gaat met name over de vraag of de brief voor of na 70, het jaar van de val van Jeruzalem, werd geschreven.

In het jaar 70 na Christus werd Jeruzalem veroverd en de tempel verwoest. Opvallend is dat de auteur niet schrijft over de tempel, maar over de tabernakel. Wel wordt er steeds in de tegenwoordige tijd over de joodse eredienst geschreven. Deze tegenwoordige tijd wil echter niet zeggen dat er sprake was van een tegenwoordige eredienst. Opvallend is ook dat over de verwoesting van de tempel niet wordt geschreven, terwijl je dat wel zou verwachten indien dat bij de auteur bekend was. Wel lijkt er in sommige teksten op de aanstaande verwoesting van de tempel gehint te worden, zoals in hoofdstuk 8:13, waar staat dat het Joodse ('oude') verbond op het punt staat teloor te gaan. Dit zou erop kunnen wijzen dat de brief, wellicht vóór het jaar 70 geschreven, ná het jaar 70 nog is geredigeerd, met de val van Jeruzalem aan het eind van de Joodse Oorlog in het achterhoofd. (*Wikipedia*)

Voorbereiding

Orgelspel ter voorbereiding

Begroeting door de ouderling van dienst

De kaarsen worden aangestoken aan de Paaskaars.

We gaan staan.

🎵 **De lichtvorst, de ontluisterde** - lied 633, strofe 1 en 2

Bemoediging

V: Onze hulp is de naam van de Heer

G: die hemel en aarde gemaakt heeft.

V: Die trouw blijft tot in eeuwigheid

G: en niet loslaat waarmee zijn hand begon.

Drempelgebed

V: Barmhartige, laat uw licht opgaan, overal waar lijden en beproeving ons levensgeluk verduisteren.

**G: Wek nieuwe hoop in ons door Jezus, de Levende,
wiens Woord wij willen horen.**

V: Moge zijn Geest bezit van ons nemen in deze vreugdevolle tijd,
en heel ons leven.

G: Amen.

🎵 **Nu ons een licht is opgegaan** - lied 633, strofe 3, 4 en 5

We gaan zitten.

Kyriegebed, telkens besloten met lied 301h

Glorialied: Alle eer en alle glorie - lied 305

DIENST VAN HET WOORD

V: De Heer zij met u.

G: Ook met u zij de Heer.

We openen met de kinderen de Bijbel.

Gebod

🎵 **Een rijke schat van wijsheid** - lied 313, strofe 1 en 2 (laatste 4 regels van strofe 4)

De kinderen gaan naar hun eigen bijeenkomst.

De Hebreeënbrief: **1, vers 1 t/m 2;4**

🎵 **Psalm 110** - strofe 1, 2 en 3

De Hebreeënbrief: **2, vers 5 t/m 18**

🎵 **Heerlijk verschenen is de dag** - lied 621, strofe 1, 2 en 3

Overdenking

Orgelspel

De kinderen komen terug.

DIENT VAN HET ANTWOORD

🎵 **O Christus, woord der eeuwigheid** - lied 826

Aandacht voor de inzameling van de gaven

Voorbeden, *telkens besloten met lied 598*

Stil gebed

Onze Vader

Mededelingen vanuit de gemeente

We gaan staan.

🎵 **Slotlied: Jezus leeft en ik met Hem** - lied 641, strofe 1 en 2

Zegen

Allen: gezongen Amen

Orgelspel

.....

Na de dienst is er een kopje koffie, thee of iets fris en de mogelijkheid elkaar te begroeten en te ontmoeten.

Collecte

50 % van de collecte is bestemd voor **CBB**, Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden

**CBB, Christelijke Bibliotheek
voor Blinden en Slechtzienden**

Vanuit een christelijke identiteit blinden en slechtzienden wereldwijd op een innovatieve en betaalbare manier blijvend voorzien in hun behoefte aan (christelijke) lectuur, informatie en educatie. Dit zodat zij geen belemmeringen ervaren om te participeren in kerk en samenleving.

25 % voor het eigen kerkenwerk
25 % voor de eigen diaconie

Givt
Gebruik de Givt-app om de QR-code
te scannen en gewoon te blijven geven

De bloemen die vorige week op de tafel stonden,
waren, bij de overstap van Olivier, voor Guido en Amarens Bas.

Diegene die deze week de bloemen wil brengen, gelieve zich te melden bij de
dienstdoend diaken na afloop van de dienst.

Activiteiten deze week

Maandag 6 juli: **Gesprekskring rond Bijbel en leven**

Tijd & locatie: 10.00 uur, Witte Kerk, Koningin Wilhelminalaan

Dinsdag 7 juli: **Koffieochtend**

Tijd & locatie: 10.00 uur, Witte Kerk, Koningin Wilhelminalaan

Volgende week:

Zondag 12 juli, **2de zondag van de zomer**

Grote of Sint Vituskerk -10.15 uur

Voorganger: ds. Evert-Jan van Katwijk